

ŠKOLNÍ ČASOPIS

PEL - MEL

Občasník ZŠ Donovalská

LISTOPAD 2019

Jak vyrobit doma lampion? Stačí krabička od sýru a pečicí papír

Podzim je tady a s ním lampionová sezóna. Co vyrobit vlastní originální lampion? Materiál na výrobu máte většinou všichni doma a budete překvapeni, jak je to snadné.

Co budete potřebovat?

- kulatou krabičku od taveného sýru
- oboustrannou pásku nebo lepicí tavnou pistolí
- pečicí papír
- čajovou svíčku
- drátek
- provázek
- dřevěnou tyčku

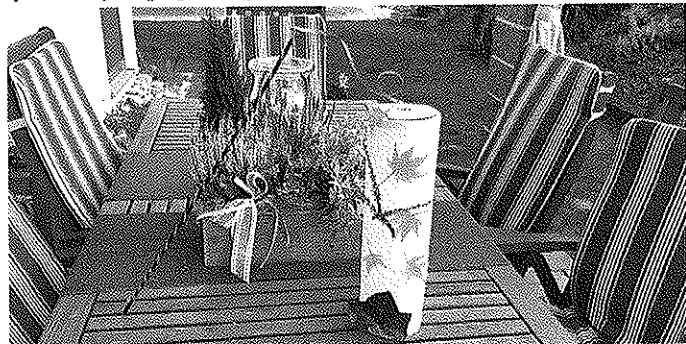

Vezmeme si kulatou krabičku od sýru, použijeme obě části. Do víka bud' to protáhneme drátek, který poslouží jako ouško pro zavěšení lampionu, nebo stačí tavnou pistolí na víčko krabičky připevnit provázek, který spojíme s tyčkou lampionu. Na spodní stranu krabičky přilepíme tavicí pistolí kalíšek s čajovou svíčkou.

Pečicí papír si odstříháme podle obvodu krabičky od sýru, abychom ho obtočili i s rezervou 1 centimetr kolem. Výsledkem je šířka papíru, který bude tvořit plášť lampionu. Výšku papíru zvolíme podle požadované výšky lampionu.

Než začneme lampion sestavovat, přichází na řadu naše fantazie. Papír můžeme ozdobit několika způsoby, použít se dají oblíbené samolepky superhrdinů, obrázky z časopisů anebo listů a květy ze zahrady, nebo si lampion pomalujte sami. Nakonec boční stěny krabiček polepíme tavnou pistolí (nebo oboustrannou páskou) a přilepíme k nim, postupným navíjením, připravený papír.

Nakonec připevníme provázek k dřevěné tyčce a můžeme vyrazit ven do průvodu. Lampion je vyrobený z papíru, proto **při manipulaci s ohněm musíme být opatrní a případně lze**

čajovou svíčku vyměnit za LED svíčku, která je na baterie a téměř k nerozeznání od skutečné.

A po lampionovém průvodu pak může originální lucernička zdobit ještě dlouho terasu nebo být.

Poésie

Halloween

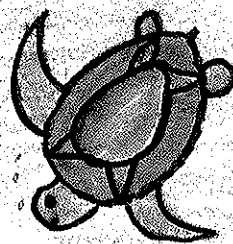
Když přijdu ze školy,
začnu si psát úkoly.
Když je dopíšu,
zavolám hned na Míšu.
Zeptám se ho, jestli ví,
on odpoví: Halloween.
Já se začnu radovat
a on se mi začne smát.
Proč se směje? To nevím,
vždyť je přece Halloween.
Halloweenu se má bát
a ne se tomu smát.
Jdu se kouknout do skříně
a tam je halloweenská dýně.
Hnedka ji jdu vyřezat
a začnu se usmívat.
Ukážu ji mamince,
líbí se jí velice.
Maminka se usmívá
a něco mi podává.
Utíkám s tím do šatny,
je to převlek nádherný.
Na sebe ho obléknu -
úplná princezna do hradu.

VODA

Ponořím se pod vodu
a už cítím pohodu.
Ryby plavou kolem mě
a já je hladím jemně.

A pak želvu uvidím
a hned jí závidím,
nechodí do školy,
nemusí psát úkoly.

V dáli delfín skáče
a tiše tam pláče.
Moře plné odpadků,
jako třeba laků.

Už neničme naše moře,
ať člověk na poli zas oře.
Krása mořská podvodní,
ošidil ji člověk podvodník.

HAIKU

Víte, co je haiku? Klasická japonská tříveršová báseň, která má sedmnáct slabik (1.verš 5, 2.verš 7, 3.verš 5). Autoři haiku se snažili zachytit okamžik harmonie, štěstí, často se zaměřili na přírodní motivy. Haiku psal nejznámější japonský básník BAŠŮ. Např. : *Na vrbě motýl,*

vždy, zavane-li vítr,

své místo mění.

Dodnes zůstává haiku oblíbeným žánrem, zachovává se však hlavně forma, tematika a zaměření je širší. Pokusili jsme se o haiku na volné téma, zkuste si to někdy taky!

Auto jede dál

a já koukám nač to pak?

Už ale usínám.

*Na přijímačkách
matiku asi nedám,
češtinu snad jo.*

Nevím, co napsat.

Je to ale trápení.

Tak co mám dělat?

*Listopad je tu,
pouštět draka půjdeme.
Zima bude hned.*

*Hraju na kompu,
pařím celé večery.*

Oči mi slzí.

Škola začala.

Děti se tam netěší,

Ale musí tam.

*Barevné září,
vítr fouká do listí,
kaštiny spadly.*

*Píšu báseň teď,
papír mi dojde už hned.*

Psaní mě baví.

*Mám pět slabik zde,
sedm dáme zas tady
a jsme u pěti.*

Mobil o nás ví,

on ví, co máme rádi.

Pohltní všechny.

*Podzim začal teď,
když listí barvu chytá,
a já usnu hned.*

Slunce září moc,

teplo je příliš velké,

zmrzlina je lék.

Démon Halloweenu

Už se schylovalo k Halloweenu, když to začalo. Jmenuji se James, je mi 20 a bydlím v Mexiku. Přišel mi balík, na jehož víku byla jen má adresa. Zpočátku mi to přišlo divné, ale jen jsem pokrčil rameny a vzal ho dovnitř. S námahou se mi podařilo ho otevřít a uvnitř byly malé sošky dýní. Vytáhl jsem je a umístil po celém domě. Jednu na stůl, druhou do ložnice, třetí na krbovou římsu a tak dále. Jak se začalo stmívat, dal jsem do nich svíčky. Svítily krásně, až strašidelně. Po dokončení večere jsem si sednul a zapnul televizi, v tu ránu jedna z dýní začala fialově kouřit. Vzal jsem ji a dal na venkovní parapet. Když svíčky dohořely, šel jsem si lehnout a asi okolo jedenácté jsem usnul. Tu noc se mi zdála děsná noční můra o tom, jak jakási černá postava prochází mým domem a pomalu se přibližuje ke mně, chystala se mi sáhnout na obličej, ale když měla ruku asi centimetr ode mě, probudil jsem se. Sešel jsem po schodech a všechny dýně byly rozbité na zemi. Řekl jsem si, asi blbý kočky. Zametl jsem střepy a šel je vyhodit do koše.

Před polednem jsem vyšel z domu a oči mi sklouzly na tu dýni, co jsem nechal na parapetu. Byla v pořádku. Tak jsem ji tam nechal se slovy: Ty se mi nerozbiješ. Vyšel jsem ze dvorku a pokračoval na brigádu. Domů jsem se vrátil asi okolo druhé. Vzal jsem dýni a umístil ji na krbovou římsu, kde původně byla. Zapnul jsem televizi a začal se koukat na seriál. Asi po hodině se z ložnice ozvala velká rána. Běžel jsem se podívat, co to bylo. Celý šuplík vypadl z komody, oblečení, co mělo být v něm, bylo rozházené na podlaze a nábytek byl úplně přesunutý. Strachy mi klapaly zuby, protože jsem nevěděl, kdo nebo co to bylo, ale tušil jsem, že to tím zdaleka neskončilo. Uklidil jsem tu spoušť a šel zpátky do obývacího pokoje. Když už se začalo stmívat, šel jsem si lehnout, protože mě celý den už vyčerpal. Tu noc se mi zdál stejný sen jako tu předešlou noc. Oči se mi otevřely ve čtyři hodiny ráno. Zalitý potem jsem se posadil na postel a těžce oddechoval. A potom, co jsem se uklidnil, můj zrak těkal po pokoji a jakoby ve dveřích uviděl tu samou černou postavu, co jsem viděl ve snech. Mžikem jsem se vrátil pohledem do dveří, ale nic tam nebylo. Od té doby mi došlo, že je to něco víc, něco mnohem vyššího. A že to má co dočinění s tou dýní.

Tak jsem začal pátrat po tom, kdo mi poslal ten balík, avšak bez adresy to bylo obtížné. Nejdřív jsem zašel na poštu a zeptal se, kdo od nich mi tu zásilku donesl a jestli neví, kdo ho poslal, ale bez výsledku. Tak jsem si půjčil knížky a pátral na internetu, až asi po dni jsem něco našel - fotografii té samé sošky dýně, která mi zbyla. Tak jsem si ji vyhledal a našel jméno chlápka, co ji měl přede mnou. Na Facebooku jsem zjistil, kde bydlí, a jel za ním. Musel jsem až do Kalifornie. Cesta byla dlouhá, ale přesto jsem tam dojel a našel ho. Zaklepal jsem na dveře a otevřela mi starší paní. Zeptal jsem se: „Hledám Evana Jonese.“ Stařenka mi slušně odpověděla: „Ano, je v obývacím pokoji, ale nejdříve se vás musím zeptat, co od něj chcete.“ Jen jsem jí ukázal fotku té sošky a pronesl, že co jsem ji dostal, dějou se mi divné věci. Stařenka mě hned pustila, protože moc dobře věděla, co je ta soška zač. Evan seděl v kolečkovém křesle uprostřed obývacího pokoje. Sedl jsem si na gauč a zeptal se ho, jestli neví něco o této sošce, a ruka pozvedla obrázek. Tu se opět ozvala stařenka a řekla: „Je němý, pět dní od dostání té sošky si vyřizl jazyk.“ „Z jakého důvodu?“ zeptal jsem se. „Pořád něco blábolil a nemohl spát, zdály se mu prý noční můry o postavě v černém.“ „A jak jste to zastavili?“ Musíte přinést oběť. Zmátlo mě to, ale přesto jsem poděkoval, nasednul do auta a vyrazil. Po té dlouhé cestě mě čekalo zděšení. Vše bylo rozházené, zničené a ta soška byla na posteli otočená přímo na dveře. Vzal jsem ji a vši

silou mrštil o zem. Nic, ani škrábnutí, ani odlomení, ne, nic se na ní nezměnilo. Sebral jsem ji ze země a zeptal se: „Tak ty si chceš hrát, co?“ Seběhl jsem po schodech dolů třímaje sošku v ruce a mrštil jsem ji do krbu, v němž plál oheň. Jelikož už bylo něco okolo půlnoci, šel jsem si lehnout. Tu noc se mi nedařilo usnout. Furt mi běželo hlavou, co stařenka řekla: „Musíš přinést oběť!“ A také, jakou oběť myslela, lidskou nebo zvířecí?

A pak mi to došlo - počkat dýně a za čtyři dny je Halloween. Oběť musí být obětována o Halloweenu. Probděl jsem celou noc a ráno, asi okolo desáté zavolal té stařeně, ale nezvedla to ona, nýbrž hlasem mladá slečna, která mi oznámila, že Aneta zemřela na infarkt. Došlo mi, že Aneta bude asi ta stařena. Dostal jsem jen ze sebe: „A co Evan?“ Na to mi bylo odpovězeno, že bude převezen do domova důchodců, a pak zavěsila. Běžel jsem hned k notebooku, abych vyhledal nové informace, a asi po dni, kdy se stalo to, že vyletěla všechna polena z krbu ven, jsem se dozvěděl, že jako oběť může být slepice. Zbytek dne jsem sháněl prodejce slepic. Když jsem ho našel, řekl jsem si, že to nechám na zítra, protože bylo už pozdě. Následující den jsem zavolal prodejci a koupil si slepici. V pytlí jsem ji odvezl k sobě domů a zavřel do kůlny. Zbytek dne jsem si chtěl udělat odpočinkový, ale vtom slyšel na druhém patře kroky a pak ještě větší ránu, než byla ta před ní. A pak běh a dupot a následujících pár minut klid a jenom ticho. Vyběhl jsem schody a spatřil tu spoušť. Vše bylo vzhůru nohama, rozházené či převrácené. Jen jsem si povzdechl a začal uklízet. Když jsem se všim skončil, šel jsem si lehnout, poněvadž bylo deset. Tu noc se mi zdál ten samý sen, ale na konci se mě ta postava opravdu dotkla, chytla mě za ruku. V mžiku jsem se vzbudil a na ruce jsem měl červený otisk ruky, na tom samém místě, kde se mě ta postava dotkla. Jak jsem se podíval na hodiny, podivil jsem se, protože bylo šest odpoledne. Ale v té době už mi nepřipadalo nic divné. Tak jsem vstal a začal vše připravovat na rituál. Po domě jsem rozmístil svíčky a v obýváku podřezal slepici a její krev nakreslil obrácený pentagram. Byl jsem tak vyčerpaný, i když jsem prospal téměř celý den, tak jsem si šel opět lehnout. Skoro hned jsem usnul a hned jako první sen byl opět ten samý, co se mu v posledním týdnu zdál. Opět jsem se probudil následující den v šest ráno. První, co mě napadlo, bylo, že je Halloween a je to tady. Sešel jsem dolů a první, čeho jsem si všimnul, bylo, že ta dýně byla na stolku. Vzal jsem ji a položil do středu pentagramu, zatáhl jsem a pustil se do zařikávání. Hned jak jsem vyslovil první písmeno, soška se začala klepat a třást. Nevšímal jsem si toho a pokračoval. Ve třetině zařikávání ze sošky začaly vyrůstat velké, černé, kostnaté nohy, pak pokračovalo tělo až k rukám a krku. A tak uprostřed pentagramu stála velká černá postava. Celá černá a na páteři ostny. I dýně se zvětšila do velikosti hlavy a z pusy vyrůstaly velké ostré tesáky. Dále pokračovaly rohy a až nelidské oči. Postava se najednou rozmáchla a srazila mě na podlahu. Knížku s černou magií postava hodila do krbového ohniště. Sotva jsem vstal a běžel k závěsům. Roztáhl je a na démona dopadly paprsky slunce. Monstrum zařvalo bolestí a valila se z něj temně fialová oblaka kouře. Padl jsem na kolena a začal se dusit. Omdlel jsem a vzbudil se v nemocnici. Tam jsem se dozvěděl, že jsem zkolaboval a našel mě soused o hodinu později, když si všiml, že se mi kouří z domu. V nemocnici se mi přitížilo a na následky otravy neznámou látkou v kouři jsem zemřel.

KOMIKS

Komiks je výtvarné a literární dílo, ve kterém jsou za sebou chronologicky uspořádány kresby nebo jiná zobrazení s případným doprovodným textem v sekvencích (posloupnostech). Dohromady tedy vytvářejí celek, nejčastěji příběh. Jednomu obrázku, který většinou zachycuje jeden okamžik, se v komiksové terminologii říká *panel*. Podmínkou je, že panely musí být uspořádány vedle sebe. Komiksy se většinou vyznačují používáním „bublin“ k zobrazení mluvené řeči nebo myšlenek, velmi často jsou monology nebo doprovodné texty vypravěče napsány v obdélnících uvnitř jednotlivých panelů. Tradičním rysem komiksů, který však není podmínkou, je též využívání karikatury, a to převážně při zobrazování postav. Pozadí bývá zobrazováno spíše realisticky pro zvýšení důvěryhodnosti prostředí, ve kterém se hrdina pohybuje. Pokud je komiks krátký (obvykle 3–5 panelů), nazývá se *strip* (angl. proužek). Ze slovního spojení „comic strip“ též vzniklo v první polovině 20. století samotné slovo „comics“, které bylo později počestěno na „komiks“. Pokud je na konci slova psáno písmeno x, tedy comix (popř. komix), bývá tím obvykle označován americký undergroundový komiks, který zažil velký rozkvět v 60. a 70. letech minulého století.

Třebaže je v povědomí velké části čtenářů komiks fenoménem až od 20. století, dají se předchůdci komiksu, které odpovídají jeho dnešnímu chápání, najít už v umění starověkého Egypta. Byly nalezeny nástěnné malby, pocházející ze 2. tisíciletí př. n. l., zaznamenávající pásem obrázků a textů proběhlé děje. Kresby podobného typu jsou známy i z předkolumbovské Ameriky. Už od raně křesťanských dob se objevují iluminované rukopisy, jejichž charakter má ke komiksu velmi blízko. Výrazné ilustrace měly již Koptské a Irské rukopisy, velké bohatství iluminací se objevuje po přelomu tisíciletí. Významným středověkým komiksem je krumlovská *Liber depictus*, kde je text doprovodem obrazu. Čitelné originální řazení do panelů je vidět na tzv. Pařížském zlomku Dalimilovy kroniky, jinak je obvyklé řadit panely na šířku řádků pod sebe. Též čtrnáct zastavení tzv. Křížové cesty je de facto komiks. Masové rozšíření kreslených seriálů bylo umožněno až vynálezem knihtisku.

O spojení sekvencí obrazů a písma a vytvoření základu moderního komiksu se

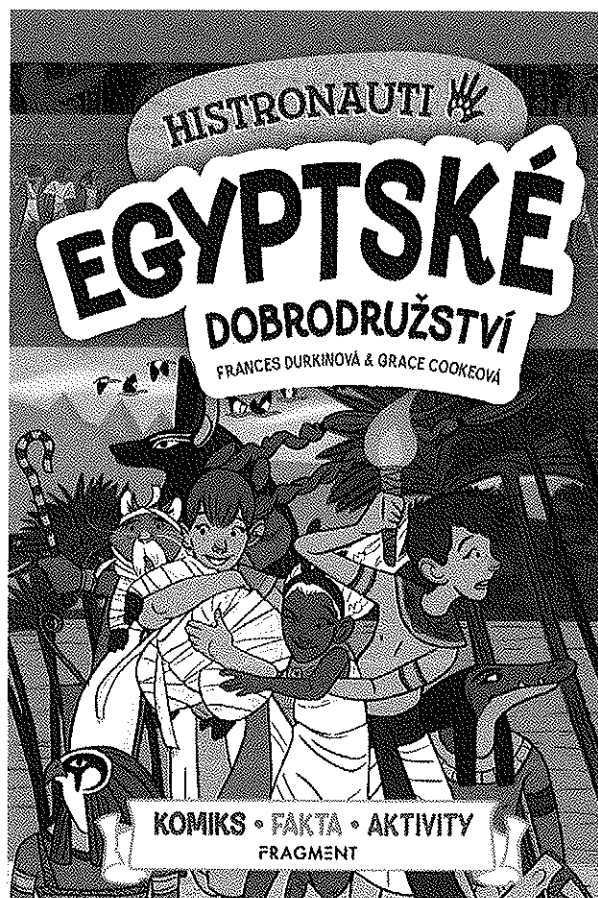
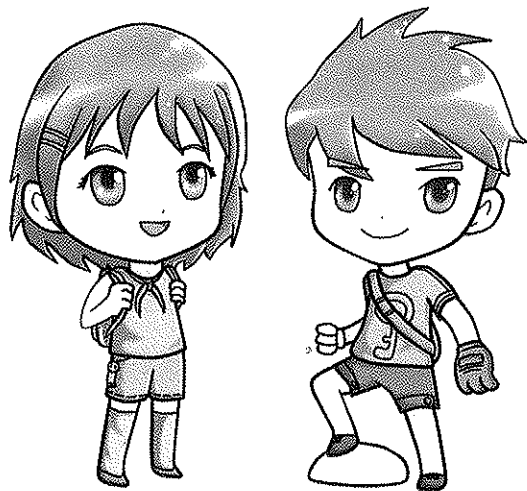

zasloužil *Rodolphe Töpffer*. Vydával přibližně v polovině 19. století řadu kreslených satirických příběhů. Své dílo bral ale jen jako zábavu a rozptýlení, nikoliv jako převratný vynález. Určení prvního moderního komiksu není jednoznačné. Mohl to být původně časopisecký seriál *Max a Moritz* německého kreslíře *Wilhelma Busche*, knižně vydaný roku 1865. Podle Američanů jej stvořil až v roce 1896 *Richard Outcault*, když publikoval v časopise *New York World* svůj strip *Yellow Kid* (Žluté dítě). Datum 16.2.1896 se tedy počítá jako „Den zrození komiksu“.

V Česku je historicky znám komiks *Rychlé šípy*, spjatý s dílem Jaroslava Foglara. Nejvýznamnějším českým komiksovým dílem je však určitě *Octobriana* - podvodný komiks u nás nepříliš známý, avšak jako jediné české dílo významnou měrou ovlivnil vývoj světového komiksu. Tento komiks, původně nazvaný *Amazona*, vytvořili v 70. letech umělci Bohumil Konečný a Zdeněk Burian. Těm jej však odcizil Petr Sadecký, přeměnil jej na *Octobrianu* a v zahraničí vydával za dílo ruského undergroundu. Velmi populární je v Česku též dětský komiksový seriál *Čtyřlístek*. Z modernějších komiksů se díky časopisu *Reflex* staly oblíbenými původní české komiksy *Zelený Raoul* nebo *Hana a Hana*, známý je též komiks Jaroslava Rudiše *Alois Nebel*, který vyšel ve třech knižních svazcích, poté vycházel ve formě stripu v časopisu *Reflex a Respekt*.

Ve světě má dnes komiks 3 hlavní těžiště: anglo-americký, belgo-francouzský a japonský. Každý z těchto okruhů má svou dlouhodobou komiksovou tradici a vyznačuje se svým specifickým stylem. Ač se to může zdát překvapivé, největším producentem komiksů je právě Japonsko. V této zemi se komiksu říká *manga*, a jelikož se tam vyvíjel naprosto odděleně, má mnoho charakteristických prvků (ať už se jedná o stylizaci, nebo samotnou formu vyprávění). Komiksová forma zde velmi spolupracuje s typickými filmy a seriály, které jsou nazývané také *anime*. V Americe se z počátku 20. století stále více rozšiřovala nabídka každodenních stripů a lidé si na formu komiksu zvykli. Prvním moderním komiksovým albem byl až v 30. letech *Action Comics* s hlavním hrdinou Supermanem, který odstartoval zlatý věk komiksu a spustil poptávku po superhrdinských komiksech. Poptávka po komiksech v 50. letech klesla, 60. léta ale znamenala opět nárůst jejich oblíbenosti. V 21. století nastává hlavně rozmach filmů na komiksech založených - svého filmového zpracování

se dočkali mimo jiné X-Men, Spider-Man, Hellboy, Ghost Rider, Fantastic Four, Sin City, 300 (komiks), Z pekla, Liga výjimečných. V kontrastu k těmto mainstreamovým komiksům vypuklo v 60. letech v USA undergroundové komiksové hnutí, vedené umělcem Robertem Crumbem.

Vyjmenovaná slova

Malý Zbyněk je synem mlynáře Skočdomlýna. Společně žijí ve městě Příbyslav. Nejsou to sice milionáři, ale své skromné obydlí si udržují čisté a útulné. Jednou, když šel Zbyněk do školy, učili se tam o mývalech. Zbyňkovi se to zvíře zalíbilo natolik, že výskal radostí. Když přišel domů, pochlubil se tatínkovi, že ví, co je to mýval, a nafoukl se pýchou jako pýchavka. Otec se na syna trochu naštvál a zeptal se ho: „A jestlipak schválně víš, co je to vyza?“ Zbyněk zesmutněl, ale měl chuť se s tatškou dál poštuchovat. A tak to šlo dál a dál a každý si obohatil vyjmenovaná slova. Zazvonil zvonec a příběhu s vyjmenovanými slovy je konec!

Bystrý Zbyněk chtěl být farmář. Byl však obyvatel Prahy a bydlel v panelovém bytě se spoustou nábytku. Koukal z okna, vždy na nějakou babyku, a snil o farmě. Chtěl by chovat dobytek. Krávy ve chlévě, kobyly v příbytku, býky v ohradě a králíky v králíkárně... Ale to byl jen sen. „Vždyť jsem jen obyčejný, chudý člověk,“ řekl si Zbyněk. Dojedl zbytky k večeři a dál snil.

A teď smí být použita jen vyjmenovaná slova (výjimku tvoří předložky a spojky) :

Zbyněk je syn mlynáře Zbyška a bydlí v Příbyslavi. Obydlí v Příbyslavi vypadá vysoké. Zbyněk zamyká vydru v příbytku a slepýš vylezl na mýtinu. Na mýtině se třpytilo chmýří myši. Myš vykradla Zbyňkovi pytel se sýrem, aby byla sytá. Zbyněk syčel na myš, aby byl povyk. Myš polykala sýr. Zbyněk přemýšlel o myši a vyplázl na myš jazyk. A zpytoval mysl.

Na Vyšehradě byly vystaveny vypelichané vycpaniny lichokopytníků. Kdybych nebyl na výstavě, přemýšlel bych o nesmyslech v Litomyšli. Na mýtině bývá býlí, babyka a pelyněk. Pyšný myslivec z Vysočiny obýval vybydlený byt s netopýrem Zbyškem, myšákem Vykukem a slepýšem Syčákem. Hlemýžď Přemysl spolykal vysušené býlí a vyplivnuté žvýkačky.

